

Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland

Postbus 70, 4300 AB Zierikzee
e-mail: secretariaat@stad-en-lande.nl

Gemeente Schouwen-Duiveland

T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders en de leden van de Gemeenteraad
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

Zierikzee, 8 mei 2017

Betreft: Zienswijze ontheffing Barro voor project Brouwerseiland

Geacht College en leden van de Gemeenteraad,

Bij deze dient de Vereniging Stad en Lande van Schouwen Duiveland een zienswijze in tegen het voornemen van het college van burgemeester en wethouders van Schouwen-Duiveland om gebruik te gaan maken van de op 20 maart 2017 door de minister van infrastructuur en milieu verleende ontheffing op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) voor de realisering van het project Brouwerseiland. Middels deze ontheffing kan het college het desbetreffende bestemmingsplan ter eventuele vaststelling aan de raad aanbieden.

Wij verzoeken u de eerder ingediende zienswijze inzake de wijziging van het bestemmingsplan (dd. 9 januari 2017) als hier herhaald en ingelast te beschouwen. Zie in dit verband ook punt 1 hieronder.

Puntsgewijs brengen wij het volgende onder uw aandacht:

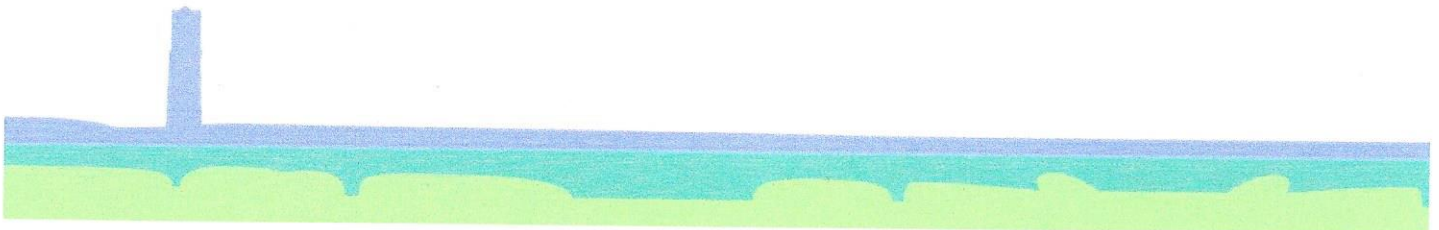
1. Ontbreken van mogelijkheid tot inhoudelijke zienswijze op barro-ontheffing

Met het afzonderlijk ter inzage leggen van het voornemen gebruik te maken van de barro-ontheffing, wijkt uw gemeente af van de coördinatieregeling die op 26 november 2015 van toepassing is verklaard op Brouwerseiland. Door het afwijken van de coördinatieregeling wordt integrale beoordeling van en samenhangende besluitvorming over Brouwerseiland onmogelijk gemaakt.

Wij maken met name bezwaar tegen het opknippen van het voornemen gebruik te maken van de barro-ontheffing en het ontwerpbestemmingsplan. Deze twee besluiten worden "als één besluit aangemerkt" zo stelt de minister in haar brief aan uw gemeente (IENM/BSK-2017/67178). U heeft er echter voor gekozen het ontwerpbestemmingsplan op 28 november 2016 ter inzage te leggen en pas vier maanden later, op 27 maart 2017, dit te doen met het voornemen gebruik te maken van de barro-ontheffing. Daar waar normaal gesproken bij het ontwerpbestemmingsplan een inhoudelijke zienswijze op de barro-ontheffing gegeven kan worden, is dat nu niet mogelijk. Hiermee ontnemt u ons als belanghebbenden de mogelijkheid een inhoudelijke zienswijze te geven op de barro-ontheffing.

Daarnaast wordt het voornemen gebruik te maken van de barro-ontheffing gepubliceerd terwijl de vergunning in het kader van de Waterwet nog niet gepubliceerd is. De barro-ontheffing is mede gebaseerd op informatie over de waterveiligheid uit deze vergunning. Door het ontbreken van deze informatie, is het ook niet mogelijk uw voornemen integraal te beoordelen.

Door de gevolgde procedure ontbreekt dus de mogelijkheid een inhoudelijke zienswijze te geven op de barro-ontheffing. In dit verband willen wij wijzen op de eerdere zienswijzen en reacties die wij op de plannen voor Brouwerseiland hebben ingediend ten aanzien van de locatiekeuze, de betekenis daarvan voor het landschap en onze twijfels bij de economische opbrengsten en uniciteit van het plan Brouwerseiland, en welke ook van belang zijn voor een te nemen barro-besluit.

2. Verlies van natuur-, landschap-, en cultuurhistorische waarden

In onze eerder bij het college ingediende zienswijzen aangaande het ontwerpbestemmingsplan voor Brouwerseiland is uitgebreid verwoord dat de bijzondere landschapswaarden van het onderhavige gedeelte van de Grevelingen en die van de Brouwersdam zeer ingrijpend door project Brouwerseiland aangetast zullen worden. Met het grote verlies aan cultuurhistorische waarden ten gevolge van de realisatie van het park achter een 1.3 km lange en 8.5 – 9.5 m hoge geluidswal, doelen wij op de Deltawerken, die in Zeeland een zeer bijzonder landschapsicoon van groot nationaal, en internationaal belang vormen. De Brouwersdam vormt één van de fraaiste deltadammen en is wat betreft belevingswaarde zeer spectaculair, waarvan jaarlijks tienduizenden mensen genieten. In de concept Zeeuwse Kustvisie (concept d.d. 14-12-2016), mede samengesteld en ondertekend door de gemeente Schouwen-Duiveland, wordt hierover, op pagina 26 en 27, het volgende gesteld:

'Zeeuwse burgers en toeristen reizen via de dammen van eiland naar eiland en ervaren zo extra sterk het Zeeuwse karakter van land in zee. De Deltadammen benadrukken de weidsheid en openheid die Zeeland kenmerken.'

'De Brouwersdam is breed en robuust. De weidsheid en openheid van het landschap zijn zowel aan de zeezijde als aan de kant van de Grevelingen goed beleefbaar. Recreatief medegebruik en het openbare karakter van de dam vormen naast het garanderen van de waterveiligheid een belangrijke basis voor de identiteit van de dam. . . . Het behoud van de robuustheid, openheid en ongerepteheid van de dam zijn uitgangspunten die bij ontwikkelingen gewaarborgd moeten blijven. Hierbij is geen nieuwe recreatieve bebouwing op de dam mogelijk.'

Ook al is in het kader van het overgangsbeleid in relatie tot de Zeeuwse Kustvisie Brouwerseiland aangewezen als een 'pijlpijnproject', dat neemt niet weg dat dit megaproject op zeer ingrijpende wijze de in de Kustvisie beschreven waarden van de Brouwersdam zal aantasten, en in dit opzicht dus in strijd is met de Kustvisie.

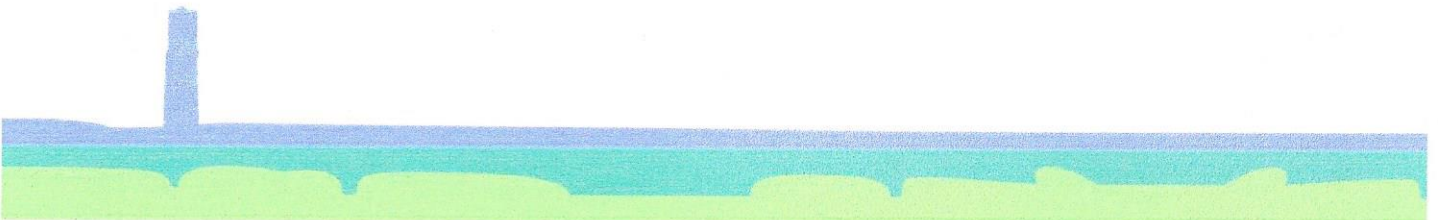
3. Verlies van dag-recreatieve waarden

De natuur- en landschapswaarden van de Brouwersdam en het aangrenzende deel van de Grevelingen kenmerken zich door het open karakter dat zich goed laat combineren met een intensief dag-recreatief gebruik van deze omgeving tijdens de voorjaars- en zomermaanden. In de recreatief luwe perioden keert de rust weer terug en daarmee de belevingswaarde van het open en nog relatief ongerepte landschap. Zoals hiervoor bij het tekstgedeelte uit de Zeeuwse Kustvisie is aangegeven, vormt ook dit openbare karakter van de dam de identiteit van deze dam. Daaronder ook de grote vrijheid en toegankelijkheid van de gehele Brouwersdam. Dit is bijzonder in ons dicht bevolkte en strak gereguleerde land en wordt door bezoekers en passanten van dit gebied als zeer bijzonder ervaren. Zo kunnen hier het jaarrond dagelijks honderden tot duizenden mensen aanwezig zijn, die genieten van de natuur, de weidsheid en de vrijheid van het landschap.

De laatste jaren hebben meerdere verblijfs-recreatieve projecten die op, of nabij de Brouwersdam uitgevoerd en/of in ontwikkeling zijn, tot gevolg dat steeds meer publieke ruimte - ruimte die dus ons allen toebehoort - verdwijnt en wordt omgezet in ontoegankelijke private domeinen. Ook al ontkennen de desbetreffende projectontwikkelaars dat dat het geval is, in de praktijk blijkt dat in vergaande mate wel zo te zijn. De aantrekkelijke publieks-baaitjes en -strandjes, en open watervlakten - denk aan de vele surfers en vrije ligplaatsen voor plezierboten - verdwijnen in ras tempo en de zogenaamde vrij toegankelijke kustgedeelten bij de nieuwe recreatieparken, en/of ecolodges, vervallen tot nog weinig aantrekkelijke locaties voor de dagrecreant. Het behoud van de openbare toegankelijkheid, zodanig dat het gebied ook voor niet-parkbewoners aantrekkelijk blijft, hebben wij al in een vroeg stadium onder uw aandacht gebracht. Ondanks eerdere toezeggingen dat dit voldoende behouden blijft, blijkt daar weinig van over te blijven.

4. Bijzondere omstandigheden

In de aanvraag van de ontheffing op grond van het Barro is aangevoerd dat sprake is van een aantal bijzondere omstandigheden waarom de ontheffing verleend zou moeten worden.

Innovatieve karakter

Ten aanzien van de aangevoerde bijzondere omstandigheid “het innovatieve en unieke karakter van Brouwerseiland” wijzen wij erop dat reeds in de zienswijze die is ingediend naar aanleiding van het ontwerp bestemmingsplan Brouwerseiland gemotiveerd, is uiteengezet dat onvoldoende is onderbouwd dat er behoefte is aan dit nieuwe recreatieproject.

In de informatie die door het college van Burgemeester en Wethouders naar voren is gebracht om het verzoek tot ontheffing te onderbouwen is aangegeven dat de verblijfs-recreatieve eenheden inmiddels grotendeels zijn verkocht of in optie zijn. Echter, ook dit legitimeert niet dat er behoefte is aan het project zoals bedoeld, aangezien de verkoop van de woningen nog niet betekent dat de eenheden in de gewenste mate verhuurd zullen gaan worden. De algemene tendens is dat de behoefte aan verhuur bij de huiseigenaren van recreatieobjecten dalende/laag is, zoals de huidige bezetting van het park Punt-west als ook de discussies rond het versoepelen van de verhuurplicht in de parkensector bij Cadzand laten zien. Ook is nog altijd niet onderbouwd wat de gevolgen van de bouw van weer een groot aantal vakantiehuizen zijn voor alle reeds bestaande verblijfs-recreatieve eenheden in de provincie Zeeland.

De stelling dat Brouwerseiland toeristisch-recreatieve voorzieningen toevoegt die momenteel nog niet in Nederland bestaan, is ondeugdelijk. Vergelijkbare voorzieningen bestaan wel degelijk, maar dan op kleinere en individuelere schaal. Het is een kwestie van framing, waardoor het lijkt alsof sprake is van een toevoeging van iets nieuws, maar dat is niet het geval.

Creëren nieuw natuurlijk landschap

Ten aanzien van de onderbouwing dat een geheel nieuw natuurlijk landschap wordt gecreëerd, verwijzen wij opnieuw naar hetgeen in onze eerdere zienswijze is uiteengezet en waaruit volgt dat dit “nieuwe natuurlijke landschap” feitelijk een aantasting vormt van de natuur- en landschapswaarden zoals die nu aanwezig zijn en waarbij deze een hogere waarde hebben dan die van het beoogde park.

Zwaarwegend maatschappelijk belang

Ten aanzien van de bijzondere omstandigheid “aanwezigheid van zwaarwegende maatschappelijke belangen” is er in de aanvraag van de ontheffing en de motivering van de verlening van de ontheffing gewezen op de extra werkgelegenheid en consumentenbestedingen waardoor het project een belangrijke bijdrage levert aan de sociale economische structuur.

Volgens het college, volledig gebaseerd op informatie van de projectontwikkelaar en niet op eigen onafhankelijk onderzoek, zal Brouwerseiland na de aanlegfase jaarlijks 515 fte's aan extra banen opleveren. Aangaande o.a. dit punt is door het gerenommeerde accountantsbureau Twynstra Gudde een contra-expertise uitgevoerd. Het desbetreffende rapport plus een toelichtende brief hebben wij u op 12 april jl. toegestuurd. Twynstra Gudde heeft met dezelfde rekenmodellen gewerkt als de modellen die de projectontwikkelaar toegepast heeft, alleen met meer realistische, en meer actuele basisgegevens. De conclusies van de Twynstra Gudde studie zijn u bekend: onder andere een structurele werkgelegenheid van niet 515 fte's, maar 80 fte's. Ook de berekeningen voor de jaarlijkse bestedingen die Brouwerseiland zou genereren komen aanzienlijk lager uit: niet 37,8 miljoen Euro, maar 24,1. Overigens, en dat wordt niet in de door het college aan de minister voorgelegde informatie aangegeven, bestaat 2/3 deel van dit bedrag uit huuropbrengsten. Die gaan dus straks naar de particuliere huiseigenaren, welke grotendeels niet in Zeeland zullen wonen, waardoor deze inkomsten geen belangrijke bron van inkomsten voor Zeeland vormen.

In genoemde contra-expertise wordt ook gewezen op het risico van het verdringen van werkgelegenheid en inkomsten ten opzichte van reeds bestaande vakantieparken en jachthavens. Indien dit effect, dat nog niet goed verder is onderzocht door de projectontwikkelaar en/of het college, inderdaad aan de orde is, kan Brouwerseiland een verlies aan banen en inkomsten elders in de gemeente veroorzaken. In dit kader verwijzen wij ook hier verder naar onze eerdere zienswijze inzake de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan, waarin dit gemotiveerd is uiteengezet. En voor zulk een onderzoek is alle aanleiding gezien het gestelde in de Zeeuwse Kustvisie op pag. 5:

“Op dit moment zijn de meeste verblijfs-recreatieve bedrijven aan de Zeeuwse kust bedrijfseconomisch gezond. Uit onderzoek (...) blijkt echter dat 30% van de bedrijven in 2020 niet meer vitaal is en dat met name het aanbod aan nieuwe recreatiewoningen harder toeneemt dan de toenemende vraag. In 2020 zullen hierdoor 1400 recreatiewoningen het contact met de markt verliezen.”

Het risico op overcapaciteit is ook een reden waarom een groot deel van de recreatiesector kritisch staat tegenover de plannen.

Ter onderbouwing van de bijzondere omstandigheid “zwaarwegende maatschappelijke belangen” is opvallend dat de door het college genoemde stake holders alleen bestuurlijke entiteiten betreft, te weten de gemeente Schouwen-Duiveland, Rijkswaterstaat, de Provincie Zeeland, Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf. In de onderbouwing van de aanvraag van de ontheffing en vervolgens de verlening daarvan wordt volledig voorbijgegaan aan het grote verzet vanuit de samenleving tegen de realisatie van Brouwerseiland, waaruit blijkt dat geen sprake is van maatschappelijk draagvlak. Dit verzet komt uit alle lagen en sectoren van de maatschappij; alle natuur- en landschapsorganisaties, watersportbeoefenaars, met in het bijzonder de zeer omvangrijke surfgemeenschap die hier een unieke locatie dreigt te verliezen, lokale bewoners, vaste recreanten, en veel recreatieondernemers. De nog lopende petitie Stop Brouwerseiland is inmiddels door circa 18.500 mensen getekend.

Het is dan ook onterecht dat er vanuit kan worden gegaan dat sprake is van een groot maatschappelijk draagvlak en dus belang voor de ontwikkeling van Brouwerseiland.

Geen alternatieven

Ten aanzien van de bijzondere omstandigheid dat er geen alternatieve locatie zou zijn om Brouwerseiland te realiseren, wijzen wij erop dat onvoldoende onderzoek hiernaar is gedaan en dat een kleinschaliger project waarbij ook buiten het kustfundament zou kunnen worden gebleven niet is verkend. Ten onrechte is dan ook zonder deugdelijke onderbouwing gesteld dat er geen reëel alternatief aanwezig zou zijn en er dus sprake zou zijn van noodzaak om in het kustfundament te bouwen. Het enige argument dat de noodzaak tot het bouwen van het park in het kustfundament legitimeert is het tegemoet willen komen aan de wens van de initiatiefnemer tot het realiseren van het project in deze vorm en omvang en op deze locatie.

Resumerend

Gelet op voorgaande is ten onrechte in de aanvraag om de ontheffing en de verlening daarvan gesteld dat sprake zou zijn van bijzondere omstandigheden die tot gevolg hebben dat toepassing van de algemene regel dat geen bebouwing in het kustfundament buiten het stedelijk gebied mag worden gerealiseerd leidt tot gevolgen die onevenredig zijn in verhouding tot de met de algemene regel te dienen nationale belangen.

5. Het ontheffingsbesluit is gebaseerd op onvolledige en deels onjuiste informatie

De informatie die door het College van Schouwen-Duiveland middels een brief van 4-12-2015, en een aanvullende brief van 6-01-2017, aan de minister van I&M is gestuurd ter onderbouwing van de aanvraag van de ontheffing op grond van het Barro is gestoeld op aannames van de projectontwikkelaar van Brouwerseiland en bevat geen eigen – onafhankelijk - onderzoek.

Gelet op voorgaande en gelet op hetgeen eerder ook door andere bezwaar makende organisaties tegen Brouwerseiland naar voren is gebracht, is aangetoond dat een aantal van deze aannames en daarop gebaseerde gevolgtrekkingen onjuist of onvolledig zijn. De daarbij ingebrachte argumentatie is in genoemde brief door de gemeente niet met de minister gedeeld. Met andere woorden, de minister heeft haar besluit om de onderhavige Barro-ontheffing te verlenen genomen op basis van onvolledige en deels onjuiste informatie.

Het college heeft daarmee ook gehandeld in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder art. 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht: *Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.*

6. Belangenafweging

De onderbouwing waarom sprake zou zijn van een onevenredige aantasting van het gemeentelijk ruimtelijk beleid beperkt zich tot de sociaal economische structuur waaraan Brouwerseiland een bijdrage zou leveren. Zoals reeds hierboven gemotiveerd is uiteengezet, is de onderbouwing van de economische waarde van Brouwerseiland voor de regio ondeugdelijk. Daarmee is tevens niet aannemelijk gemaakt dat door weigering van de ontheffing sprake is van een onevenredige belemmering van het gemeentelijk ruimtelijk beleid in verhouding tot de te dienen nationale belangen.

De ontheffing had derhalve niet mogen worden verleend.

7. Conclusie

Gezien het voorgaande verzoeken wij u om niet in te stemmen met het besluit van het College om gebruik te maken van het Barro-ontheffingsbesluit voor Brouwerseiland.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur:

A.G. de Munnik
voorzitter

C.L. van der Linde
penningmeester

